

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Štúrova 2, 812 85 Bratislava

X/1 Spr 64/21/1000-2

PLÁN RODOVEJ ROVNOSTI
PROKURATÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

u. žilinka

Dr. h. c. JUDr. Maroš Žilinka, PhD.
generálny prokurátor Slovenskej republiky

Bratislava, august 2021

Úvod

Podpora rodovej rovnosti a vytváranie nediskriminačných podmienok pre predstaviteľov oboch pohlaví vo všetkých oblastiach života spoločnosti patrí medzi základné ciele politiky Európskej únie a v posledných desaťročiach sa čoraz viac tematizuje v legislatívnych dokumentoch medzinárodného významu. Ako uvádza dokument Európskej komisie Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025: „*Rodová rovnosť je základnou hodnotou EÚ, základným právom a kľúčovou zásadou Európskeho piliera sociálnych práv. Je odrazom toho, kto sme. Je aj zásadnou podmienkou inovačného, konkurencieschopného a prosperujúceho európskeho hospodárstva.*“¹ Podpora politiky rodovej rovnosti sa tak v súčasnosti stáva nevyhnutnou súčasťou každodenného života všetkých európskych inštitúcií, ako aj štátnych orgánov členských štátov Európskej únie. Problematika rodovej rovnosti pritom nie je len rýdzo ľudskoprávnou otázkou v podobe predchádzania diskriminácii založenej na pohlaví jednotlivca, posilňovanie rodovej rovnosti preukázateľne prináša spoločnosti hospodárske výhody, ako aj ďalšie spoločenské benefity.

Základným predpokladom dosiahnutia rodovej rovnosti ktorejkoľvek spoločnosti je kvalitná legislatíva, ktorá diskrimináciu založenú na rodovej príslušnosti vylučuje a poskytuje účinné prostriedky ochrany proti rodovo motivovanej diskriminácii vo všetkých sférach života spoločnosti. Tento základný predpoklad by však sám osebe nepostačoval, ak by ho nedopĺňala úprimná snaha o zvyšovanie citlivosti spoločnosti na problematiku rodovej rovnosti, ako aj konkrétne opatrenia zamestnávateľov a predstaviteľov štátnych orgánov smerujúce k jej presadzovaniu a implementácii v praxi.

Predkladaný plán rodovej rovnosti je prejavom snahy Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o zvyšovanie povedomia o otázkach rodovej rovnosti všetkých zamestnancov prokuratúry Slovenskej republiky bez ohľadu na ich konkrétne pracovné zaradenie a výsledkom analýzy zastúpenia žien a mužov na funkčných miestach prokurátorov a ostatných pracovných miestach v rezorte prokuratúry. Plán rodovej rovnosti okrem analýzy ukazovateľov rovnosti príležitostí v podmienkach prokuratúry Slovenskej republiky obsahuje aj prehľad o aktuálnom stave legislatívy v oblasti rodovej rovnosti v Slovenskej republike a časti venované ochrane ľudskej dôstojnosti na pracovisku, rovnosti v odmeňovaní

¹ Európska komisia. 2020. Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152>.

prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry, ako aj časť zaoberajúcu sa zosúladením rodinného a profesionálneho života. Analýzy objektívnych ukazovateľov a prehľad relevantnej legislatívy a konkrétnych legislatívnych nástrojov dopĺňajú konkrétne opatrenia a odporúčania, ktoré sa Generálna prokuratúra Slovenskej republiky rozhodla realizovať v záujme posilňovania rodovej rovnosti v podmienkach prokuratúry Slovenskej republiky.

Aktuálny stav legislatívy v oblasti rodovej rovnosti

Problematika rodovej rovnosti nie je slovenskému právnomu poriadku neznáma, pričom uplatňovanie zásady rodovej rovnosti je pevnou súčasťou základných právnych predpisov, ktoré sa uplatňujú v prostredí prokuratúry Slovenskej republiky a upravujú postavenie prokuratúry Slovenskej republiky ako štátneho orgánu ochrany zákonnosti, ako aj právne postavenie jednotlivých prokurátorov a právnych čakatel'ov prokuratúry. Uplatňovanie zásady rodovej rovnosti nadobúda osobitný význam v súvislosti s ustanoveniami relevantných právnych predpisov, ktoré upravujú postup príslušných orgánov prokuratúry pri uskutočňovaní výberových konaní na obsadenie miest prokurátorov a právnych čakatel'ov prokuratúry, ako aj výberových konaní na obsadenie voľných štátnozamestnaneckých a pracovných miest.

Základným právnym predpisom, ktorý upravuje výberové konanie na funkciu právneho čakatel'a prokuratúry, ako aj výberové konanie na funkciu prokurátora okresnej prokuratúry a výberové konanie pri funkčnom postupe prokurátora, zákon č. 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry“), ustanovuje identické zákonné podmienky na účasť vo vzťahu k uchádzačom ženského a mužského pohlavia, ktorých splnenie je predpokladom úspešného absolvovania niektorého z uvedených výberových konaní. Prístup k funkcii právneho čakatel'a prokuratúry a k funkcii prokurátora, ako aj možnosť kariérneho postupu prokurátora prostredníctvom funkčného postupu prokurátora na prokuratúru vyššieho stupňa alebo na miesto vedúceho prokurátora preto z hľadiska zákonnej úpravy možno považovať za rodovo neutrálny.

Základným predpokladom funkčného postupu prokurátorky/prokurátora na prokuratúru vyššieho stupňa je popri jej/jeho odborných znalostiach a organizačných a riadiacich schopnostiach aj dosiahnutie zákonom určeného počtu rokov započítateľnej praxe. V tejto súvislosti je dôležité upozorniť na ustanovenie § 63 ods. 1 písm. e) zákona o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry, podľa ktorého sa ako nepretržité trvanie služobného pomeru prokurátora posudzuje aj čas materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky. Čas venovaný starostlivosti o deti sa tak nestáva prekážkou kariérneho postupu prokurátora, keďže platná právna úprava aj obdobie čerpania materskej alebo rodičovskej dovolenky kvalifikuje ako trvanie služobného pomeru prokurátora.

V prístupe k funkcii prokurátora slovenský právny poriadok neustanovuje osobitné opatrenia zamerané na zabezpečenie zvýšenej ochrany pred diskrimináciou z dôvodu pohlavia, postup prokuratúry pri obsadzovaní funkčných miest prokurátorov však musí byť nevyhnutne v súlade s ústavou garantovaným zákazom diskriminácie na akomkoľvek základe, ako aj so zákonom č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), ktorý upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady.

Základný právny rámec ochrany pred akoukoľvek formou diskriminácie určuje Ústava Slovenskej republiky, ktorá v čl. 12 ods. 2 vyhlasuje, že základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania dôsledne vyžaduje aj kľúčový vnútroštátny právny predpis ochrany pred akoukoľvek formou diskriminácie, ktorým je antidiskriminačný zákon. Antidiskriminačný zákon v § 2 ustanovuje, že dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

Na úpravu antidiskriminačného zákona odkazuje aj základný stavovský predpis prokurátorov, zákon o prokurátoroch a právnych čakateľoch prokuratúry, ktorý v § 7 ods. 1 druhá veta a v § 237 ods. 1 ustanovuje, že pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch. Zásadu rovnakého zaobchádzania zakotvuje aj § 21 ods. 1 zákona o prokurátoroch a právnych čakateľoch prokuratúry, podľa ktorého výberové konanie sa uskutočňuje v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania. Pokiaľ ide o štátnych zamestnancov rezortu prokuratúry, právnym základom ochrany tejto skupiny zamestnancov pred diskrimináciou z dôvodu rodovej príslušnosti je ustanovenie čl. 9 zákona č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), podľa ktorého služobný úrad postupuje v štátnozamestnaneckých vzťahoch vo vzťahu k štátnemu

zamestnancovi a uchádzačovi o štátnu službu podľa zásady rovnakého zaobchádzania a rešpektuje ich súkromie, ústavné práva a zákonné práva. Z hľadiska ochrany pred diskrimináciou má význam aj čl. 3 zákona o štátnej službe, podľa ktorého služobný úrad zabezpečuje verejný prístup k informáciám o výberovom konaní a uchádzač o štátnu službu má právo na verejný prístup k týmto informáciám. Každý uchádzač o štátnu službu má rovnakú možnosť prihlásiť sa do výberového konania na štátnozamestnanecké miesto a po splnení zákonom ustanovených podmienok prijatia do štátnej služby má právo na prijatie do štátnej služby. Antidiskriminačnú úpravu obsiahnutú v základných ustanoveniach dopĺňa čl. 7 zákona o štátnej službe zakotvujúci princíp transparentného a rovnakého odmeňovania, ako jeden z vedúcich princípov výkonu štátnej služby.

Obdobne aj zákon č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone práce vo verejnom záujme“) v § 5 ods. 2 ustanovuje, že pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch a takisto odkazuje na všeobecnú úpravu antidiskriminačného zákona. Zásada rovnakého zaobchádzania nachádza svoje vyjadrenie aj v zákone č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce, ktorý v čl. 6 ustanovuje, že ženy a muži majú právo na rovnaké zaobchádzanie, ak ide o prístup k zamestnaniu, odmeňovanie a pracovný postup, odborné vzdelávanie a o pracovné podmienky.

Ústavnoprávne a zákonné nástroje podpory rovnakého prístupu k verejným funkciám upravené v slovenskom právnom poriadku sú taktiež plne v súlade s Dohovorom o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ktorý bol vo vnútroštátnom právnom poriadku vyhlásený prostredníctvom vyhlášky ministra zahraničných vecí č. 62/1987 Zb.

Ochrana ľudskej dôstojnosti

Zachovanie ľudskej dôstojnosti je jedným zo základných ľudských práv a popri mnohých medzinárodných dokumentoch ho výslovne zakotvuje v čl. 19 ods. 1 aj Ústava Slovenskej republiky. Ochranu ľudskej dôstojnosti preto možno vnímať ako jednu zo základných povinností vyspelého demokratického štátu a tým aj inštitúcií a štátnych orgánov, ktoré štát reprezentujú nielen vo vzťahu k občanom, ale rovnako aj vo vzťahu k zamestnancom samotných inštitúcií a štátnych orgánov, ktoré sú nositeľom tejto povinnosti. Z hľadiska rodovej rovnosti je nevyhnutné podrobnejšie sa zaoberať problematikou sexuálneho obťažovania, ktoré podľa Monitoringu prípadov sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku za rok 2018² vypracovaného Slovenským národným strediskom pre ľudské práva postihuje v prevažnej miere osoby ženského pohlavia.

Sexuálne obťažovanie je jednou z foriem diskriminácie, ku ktorej dochádza vo verejných priestoroch vo všeobecnosti, pomerne časté sú však aj prípady sexuálneho obťažovania na pracovisku, ktoré okrem neprijateľného zasahovania do ľudskej dôstojnosti jednotlivca vytvárajú neproduktívne pracovné prostredie a postupom času môžu prerásť do otvorených konfliktov, ktoré paralyzujú chod dotknutého pracoviska ako takého. Spoločnosť, ktorá je voči problematike sexuálneho obťažovania ľahostajná pritom nemožno považovať za spoločnosť vyznačujúcu sa rodovou rovnosťou. Zdôrazňovanie významu potlačovania akýchkoľvek foriem sexuálneho obťažovania by preto malo byť prioritou každého zamestnávateľa usilujúceho sa o vytvorenie produktívneho a rodovo rovného pracovného prostredia.

Pod vplyvom niekoľko desaťročí budovaných rodových stereotypov sa niekedy môže javiť ako problematické rozlišovať konanie, ktoré možno považovať za sexuálne obťažovanie a odlíšiť ho od konania, ktoré ešte nie je spôsobilé privodiť ujmu na ochrane ľudskej dôstojnosti inej osoby. Preventívnym opatrením zásadného významu na predchádzanie takejto forme diskriminácie je preto osвета v podobe vzdelávacích aktivít, ktoré okrem sprostredkovania informácií o možnostiach obrany proti neprimeranému správaniu na pracovisku dávajú každému účastníkovi vzdelávacieho procesu návod, ako upraviť vlastné správanie a vyhnúť sa

² Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. 2019. Monitoring prípadov sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku za rok 2018. Dostupné na: <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Monitoring-pripadov-sexualneho-obtazovania-a-sikanovania-zien-na-pracovisku-za-rok-2018.pdf>

konaniu, ktoré by, hoci aj neúmyselne, mohlo viesť k naplneniu znakov diskriminačného konania vo forme sexuálneho obťažovania.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky odmieta akékoľvek formy sexuálneho obťažovania na pracovisku a v prípade zistenia konania, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako sexuálne obťažovanie, bude dôsledne trvať na vyšetrení všetkých okolností prípadu, aby tak do budúcnosti predišla neprijateľnému správaniu tohto druhu a zároveň jasne deklarovala svoju podporu jeho obetiam. V záujme zvýšenia povedomia všetkých zamestnancov prokuratúry Slovenskej republiky o problematike sexuálneho obťažovania bude do vzdelávacích aktivít organizovaných v rámci rezortu prokuratúry zaradené aj pravidelné školenie o charaktere a typických znakoch sexuálneho obťažovania na pracovisku, s dôrazom na schopnosť rozlíšiť správanie kvalifikovateľné ako sexuálne obťažovanie, ako aj právne prostriedky ochrany proti tejto forme diskriminácie na pracovisku.

Rovnosť príležitostí

Rodovú rovnosť nemožno vnímať len ako súhrn nástrojov na zabezpečenie rovnakých príležitostí mužov a žien na trhu práce, prípadne ako súbor opatrení na ochranu pred neoprávnenou diskrimináciou z dôvodu pohlavia. Rodová rovnosť je stavom spoločnosti, ktorý síce predpokladá aktívne opatrenia zo strany štátu a jeho orgánov na dosiahnutie tohto stavu, zároveň ale prináša aj významné spoločenské a hospodárske benefity. Podľa Európskeho inštitútu rodovej rovnosti má rovnosť mužov a žien výrazne pozitívny vplyv na rast hrubého domáceho produktu.³ Rovnosť žien a mužov je zároveň základným predpokladom slobodného rozhodovania mužov a žien o vzdelaní a povolaní.⁴

Prokuratúra Slovenskej republiky kladie veľký dôraz na rovnosť zastúpenia mužov a žien na funkčných miestach prokurátorov a vedúcich prokurátorov, ako aj na rovnosť zastúpenia žien a mužov na miestach štátnych zamestnancov a vedúcich štátnych a ostatných zamestnancov. V záujme zistiť aktuálny stav uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania

³ Európsky inštitút pre rodovú rovnosť. 2017. Ekonomické benefity rodovej rovnosti v Európskej únii. Dostupné na: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>.

⁴ Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. 2021. Celoštátna stratégia rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike na roky 2021-2027. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25845/1>.

a rovnosti zastúpenia žien a mužov v prostredí prokuratúry Slovenskej republiky Generálna prokuratúra Slovenskej republiky zhromaždila komplexné dáta o zastúpení mužov a žien na funkčných miestach prokurátorov a vedúcich prokurátorov, ako aj dáta o zastúpení predstaviteľov oboch pohlaví na štátnozamestnaneckých miestach a miestach vedúcich štátnych zamestnancov rozčlenené podľa pohlavia a príslušnej funkcie. Výsledky predmetnej analýzy za rok 2020 sú viditeľné v tabuľke nižšie:

	Počet prokurátorov (vedúci)	Muži (vedúci)	Ženy (vedúce)
Okresné prokuratúry v Bratislave	99(18)	47(9)	52(9)
Okresné prokuratúry v Trnave	67(15)	29(3)	38(12)
Okresné prokuratúry v Trenčíne	61(12)	36(8)	25(4)
Okresné prokuratúry v Nitre	69(12)	20(4)	49(8)
Okresné prokuratúry v Žiline	69(14)	28(9)	41(5)
Okresné prokuratúry v Banskej Bystrici	61(19)	26(14)	35(5)
Okresné prokuratúry v Prešove	83(18)	43(9)	40(9)
Okresné prokuratúry v Košiciach	98(15)	53(13)	45(2)
Okresné prokuratúry spolu	607(123)	282(69)	325(54)

Z vykonanej analýzy vyplýva, že v roku 2020 v rámci prokuratúry Slovenskej republiky na okresných prokuratúrach v Slovenskej republike pôsobilo celkovo 123 vedúcich prokurátorov.⁵ Z tohto celkového počtu vedúcich prokurátorov bolo 69 vedúcich prokurátorov a 54 vedúcich prokurátoriek. Zaujímavým ukazovateľom je aj celkový počet prokurátorov na okresných prokuratúrach, ktorý v roku 2020 predstavovalo 607 prokurátorov, z toho 282 prokurátorov a 325 prokurátoriek. Možno teda konštatovať, že vo funkciách vedúcich prokurátorov bolo zastúpených menej žien prokurátoriek ako mužov prokurátorov, rozdiel v počte žien vo funkciách vedúcich prokurátoriek však nemožno považovať za výrazný. Rovnako pozitívnym je aj zistenie, že z celkového počtu 607 prokurátorov okresných

⁵ Vedúceho služobného úradu a vedúceho prokurátora vymedzuje zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v § 4.

prokuratúr je až 325 prokurátoriek, v tejto súvislosti možno teda hovoriť o prevalencii žien vo funkcii prokurátora okresnej prokuratúry.

Pri pohľade na rozčlenenie dát podľa ôsmich samosprávnych krajov Slovenskej republiky možno konštatovať, že až v piatich samosprávnych krajoch je počet žien vo funkcii prokurátoriek vyšší ako počet prokurátorov mužského pohlavia. Pokiaľ ide o zastúpenie žien vo funkciách vedúcich prokurátorov v 2 z ôsmich samosprávnych krajov počet vedúcich prokurátoriek prevyšuje počet vedúcich prokurátorov, v 2 z ôsmich samosprávnych krajov sa počet vedúcich prokurátorov zhoduje s počtom vedúcich prokurátoriek a v 4 z ôsmich samosprávnych krajov počet vedúcich prokurátorov prevyšuje počet vedúcich prokurátoriek.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky analyzovala aj zastúpenie žien a mužov vo funkciách prokurátorov a vedúcich prokurátorov krajských prokuratúr, ako aj v podmienkach Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Výsledky predmetnej analýzy uvádzame v tabuľke nižšie:

	Počet prokurátorov (vedúci)	Muži (vedúci)	Ženy (vedúce)
Krajská prokuratúra Bratislava	27(7)	11(4)	16(3)
Krajská prokuratúra Trnava	26 (7)	11(3)	15(4)
Krajská prokuratúra Trenčín	22(7)	11(5)	11(2)
Krajská prokuratúra Nitra	23(7)	13(4)	10(3)
Krajská prokuratúra Žilina	23(7)	14(4)	9(3)
Krajská prokuratúra Banská Bystrica	22(8)	15(4)	7(4)
Krajská prokuratúra Prešov	26(8)	16(6)	10(2)
Krajská prokuratúra Košice	31(8)	17(3)	14(5)
Krajské prokuratúry spolu	200(59)	108(33)	92(26)
Generálna prokuratúra SR	115(28)	69(18)	46(10)
V súhrne	922(210)	459(120)	463(90)

Na krajských prokuratúrach pôsobilo v roku 2020 celkovo 200 prokurátorov, z tohto celkového počtu predstavovali vedúci prokurátori 59 prokurátorov. Funkciu vedúceho prokurátora krajskej prokuratúry vykonávalo v roku 2020 celkovo 33 vedúcich prokurátorov a 26 vedúcich prokurátoriek. Počet prokurátorov vo funkciách vedúcich prokurátorov teda mierne prevyšoval počet vedúcich prokurátoriek, v tejto súvislosti je ale potrebné uviesť, že v uplynulom roku pôsobilo na krajských prokuratúrach vo funkcii prokurátora celkovo 108 mužov a 92 žien. Väčšie zastúpenie mužov prokurátorov vo vedúcich funkciách preto v tomto prípade čiastočne korešponduje s väčším počtom mužov prokurátorov na krajských prokuratúrach vo všeobecnosti.

Na najvyššom stupni prokuratúry, teda na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, pôsobilo v minulom roku celkovo 115 prokurátorov, z toho 28 vedúcich prokurátorov. Spomedzi vedúcich prokurátorov 10 funkčných miest vedúcich prokurátorov zastávali ženy prokurátorky a 18 miest prokurátori mužského pohlavia.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky podrobila analýze aj zastúpenie osôb oboch pohlaví na miestach ostatných zamestnancov prokuratúry Slovenskej republiky, ktorí nevykonávajú funkciu prokurátora. Informácie v nižšie uvedenej tabuľke zohľadňujú zastúpenie žien a mužov na bežných štátnozamestnaneckých miestach, prípadne na miestach pri výkone práce vo verejnom záujme, ako aj pozície vedúcich zamestnancov.

	Počet ostatných zamestnancov (vedúci)	Muži (vedúci)	Ženy (vedúce)
Krajská prokuratúra Bratislava	147(11)	41(2)	106(9)
Krajská prokuratúra Trnava	84(10)	21(1)	63(9)
Krajská prokuratúra Trenčín	74(10)	13(1)	61(9)
Krajská prokuratúra Nitra	81(9)	18(1)	63(8)
Krajská prokuratúra Žilina	86(11)	17(1)	69(10)
Krajská prokuratúra Banská Bystrica	120(12)	26(1)	94(11)
Krajská prokuratúra Prešov	113(12)	91(1)	22(11)
Krajská prokuratúra Košice	101(10)	12(2)	89(8)

Krajské prokuratúry spolu	806(85)	239(10)	567(75)
Generálna prokuratúra SR	171(14)	47(7)	124(7)
V súhrne	977(99)	286(17)	691(82)

Pri pohľade na údaje týkajúce sa jednotlivých krajských prokuratúr, ako aj súhrnné údaje odzrkadľujúce zastúpenie mužov a žien na miestach ostatných zamestnancov prokuratúry Slovenskej republiky ako celku možno konštatovať, že na miestach ostatných zamestnancov nastala výrazná prevalencia osôb ženského pohlavia, a to tak na bežných štátnozamestnaneckých miestach, resp. na miestach pri výkone práce vo verejnom záujme, ako aj na miestach vedúcich zamestnancov. Z celkového počtu 977 ostatných zamestnancov predstavovali ženy 691 zamestnankýň (z toho 82 vedúcich zamestnankýň) a muži predstavovali 286 zamestnancov (z toho 17 vedúcich zamestnancov).

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky považuje sledovanie vývoja v rodovom zastúpení na funkčných miestach prokurátorov a vedúcich prokurátorov, ako aj zastúpenia oboch pohlaví na štátnozamestnaneckých miestach a miestach pri výkone práce vo verejnom záujme včítane miest vedúcich zamestnancov za významný ukazovateľ, ktorý bude každoročne sledovať a vyhodnocovať s cieľom identifikovať aktuálny trend v rodovom zastúpení v podmienkach prokuratúry Slovenskej republiky. Na tieto účely Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v záujme dosahovania rodovej rovnosti každý rok vytvorí štatistiku o obsadenosti funkčných miest prokurátorov a miest ostatných zamestnancov s rozčlenením údajov o obsadenosti jednotlivých miest osobami ženského, resp. mužského pohlavia osobitne pre bežné funkčné miesta prokurátorov a miesta ostatných štátnych zamestnancov a osobitne pre vedúcich prokurátorov a ostatných vedúcich zamestnancov podobne, ako je to uvedené v tejto časti Plánu rodovej rovnosti.

Štatistické spracovanie údajov o zastúpení oboch pohlaví na systemizovaných miestach prokurátorov a ostatných zamestnancov je nevyhnutným predpokladom poznania aktuálneho stavu rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí v prostredí prokuratúry Slovenskej republiky. Každoročne zhromažďované údaje v uvedenom rozsahu sa stanú jedinečnou databázou, ktorá môže vedeniu prokuratúry Slovenskej republiky slúžiť ako podklad pre prijatie všetkých potrebných opatrení, ak by štatistické údaje nasvedčovali nepriaznivým trendom v oblasti rodovej rovnosti. Výstup zo štatistického spracovania uvedených údajov by mal byť rovnako

podnetom na každoročnú aktualizáciu predkladaného Plánu rodovej rovnosti, ktorý musí nevyhnutne reflektovať na aktuálne vývojové trendy v sledovanej problematike. Štatistické spracovanie údajov o zastúpení oboch pohlaví na systemizovaných miestach prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry bude zároveň každoročne predkladané generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky.

Rovnosť v odmeňovaní prokurátorov a ostatných zamestnancov

Platové pomery prokurátorov upravuje zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v 8. hlave s názvom Odmeňovanie prokurátorov. Zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v § 95 ustanovuje, že základným platom prokurátora generálnej prokuratúry je plat, ktorý zodpovedá platu sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ustanovenému osobitným zákonom, pričom základný plat prokurátora okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry sa určuje z priemerného platu prokurátora. Priemerný plat prokurátora je plat prokurátora zaradeného do 4. platového stupňa I. platovej skupiny (§ 96 ods. 2 zákona o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry), ktorý zodpovedá priemernému platu sudcu ustanovenému osobitným zákonom.⁶

Zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry ďalej v ustanoveniach § 96 normuje, že na účely určenia základného platu sa prokurátor okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry zaradí podľa dĺžky započítateľnej praxe do jedného z ôsmich platových stupňov v I. platovej skupine, ak ide o prokurátora okresnej prokuratúry a v II. platovej skupine, ak ide o prokurátora krajskej prokuratúry. Základný plat prokurátora zaradeného do príslušného platového stupňa a platovej skupiny sa následne určuje z priemerného platu prokurátora v závislosti od počtu rokov započítateľnej praxe. Do započítateľnej dĺžky praxe prokurátora sa pritom započítava aj čas materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky. Čas venovaný starostlivosti o deti preto nemá dôsledky na počet rokov započítateľnej praxe prokurátora a nespôsobuje nižší príjem tých prokurátorov a prokurátoriek, ktorí sa rozhodnú pre čerpanie materskej, resp. rodičovskej dovolenky.

⁶ § 67 ods. 1 a § 85 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odmeňovanie štátnych zamestnancov, právnych čakat'ov prokuratúry a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme upravuje zákon o štátnej službe a zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Oba menované právne predpisy ustanovujú podmienky, od ktorých sa odvíja výška platu a jeho jednotlivé zložky bez ohľadu na pohlavie štátneho zamestnanca, právneho čakat' a prokuratúry, resp. zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme. V právnych vzťahoch regulovaných uvedenými právnymi predpismi vzhľadom na podrobnú právnu úpravu výšky a zloženia platu štátneho zamestnanca a zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme dochádza k minimalizácii rodovo podmienenej diskriminácie v oblasti odmeňovania, ktorá je pomerne častým javom v súkromnej sfére, kde určovanie miezd zamestnancov nie je nevyhnutne založené na podobne objektivizovaných podmienkach.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky bude aj naďalej pozorne sledovať vývoj legislatívy súvisiacej s odmeňovaním prokurátorov, štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a v prípade legislatívnych návrhov, ktoré by bolo možné vnímať ako ohrozenie rodovo neutrálnej legislatívy v oblasti odmeňovania, prijme v rámci svojich právnych poriadkom priznaných kompetencií všetky potrebné opatrenia na zamedzenie negatívnym legislatívnym trendom v oblasti odmeňovania prokurátorov, štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Zosúladenie rodinného a pracovného života

Zosúladenie rodinného a pracovného života možno vymedziť ako „*všetky ústredné politiky legislatívneho a nelegislatívneho charakteru zamerané na presadzovanie vhodnej a primeranej rovnováhy medzi rozličnými aspektmi života ľudí.*“⁷ Zosúladenie rodinného a pracovného života uľahčuje v podmienkach prokuratúry Slovenskej republiky niekoľko zákonných nástrojov, ktorých uplatňovanie považuje Generálna prokuratúra Slovenskej republiky za prospešné a prínosné pre snahu o zosúladenie výkonu funkcie prokurátora, ktorý sa vyznačuje mimoriadnou časovou, ako aj psychickou náročnosťou s povinnosťami spojenými

⁷ Európsky parlament. 2016. Správa Európskeho parlamentu o vytvorení podmienok na trhu práce priaznivých pre rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2016-0253_EN.html.

s rodinným životom prokurátoriek, prokurátorov a ostatných zamestnancov rezortu prokuratúry.

Zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v ustanoveniach § 33 ods. 1 a ods. 2 predpokladá možnosť vedúceho služobného úradu povoliť prokurátorovi kratší služobný čas alebo inú vhodnú úpravu služobného času, ak to umožňuje zabezpečenie plnenia úloh prokuratúry. Vedúci služobného úradu môže rovnako podľa § 36 zákona o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry rozhodnúť o zavedení pružného služobného času prokurátora.

Platná právna úprava teda dáva vedúcemu služobného úradu pomerne širokú flexibilitu v úprave služobného času prokurátora, ktorá môže mať zásadný význam pri zosúlad'ovaní plnenia služobných úloh prokurátora a jeho rodinného života. Zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry takisto predpokladá možnosť poskytnutia služobného voľna s náhradou platu v prípade, ak v rodinnom živote prokurátora nastanú dôvody ako je napríklad narodenie dieťaťa manželke prokurátora, sprevádzanie rodinného príslušníka na vyšetrenie alebo ošetrovanie, sprevádzanie zdravotne postihnutého dieťaťa do zariadenia sociálnej služby alebo ošetrovanie chorého dieťaťa prokurátora alebo iného člena rodiny.

Predpokladom zosúladenia pracovného a rodinného života prokurátora v širšom zmysle je aj starostlivosť o prokurátora v podobe poskytovania zákonom predpokladanej zdravotnej starostlivosti. Podľa § 84 zákona o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry má prokurátor vykonávajúci svoju funkciu najmenej 15 rokov nárok na preventívnu rehabilitáciu v trvaní jedného týždňa, ktorej cieľom je posilnenie a upevnenie telesného a duševného zdravia prokurátora nevyhnutného pre plnenie nielen služobných úloh, ale aj povinností majúcich svoj pôvod v rodinnom živote prokurátora. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky bude prokurátorov na možnosť využívania preventívnej rehabilitácie aktívne upozorňovať.

Zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry obsahuje aj ustanovenia o osobitných služobných podmienkach tehotných žien, ako aj prokurátorov a prokurátoriek, ktoré sa starajú o maloleté deti. Zrejmým cieľom týchto legislatívnych opatrení je okrem iného práve zosúladenie rodinného a pracovného života prokurátora, ktorý sa ocitol v osobitnej životnej situácii vyžadujúcej si dočasnú úpravu podmienok výkonu funkcie prokurátora. Zákon o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry obsahuje aj osobitnú úpravu materskej a rodičovskej dovolenky, pričom v § 87 predpokladá aj možnosť poskytnutia ďalšej materskej alebo rodičovskej dovolenky na základe písomnej žiadosti prokurátora/prokuratorky.